

Lekcja

Temat: Kultura przełomu XIX i XX wieku.

1. **Pozytywizm** – nurt filozoficzny II poł. XIX w., w myśl którego postrzeganie świata opiera się na wiedzy naukowej. Pozytywizm odrzucał uczucia, intuicję i emocje jako narzędzia poznawcze (Auguste Comte)
  - **Realizm i naturalizm** – tendencje w literaturze i sztuce wynikające z filozofii pozytywistycznej, zmierzające do wiernego ukazywania rzeczywistości, w tym również ubóstwa i brzydoty.
2. **Literatura**
  - Emil Zola, Charles Dickens, Fiodor Dostojewski, Lew Tołstoj, Joseph Conrad, Juliusz Verne, Herbert Welles
3. **Prasa i książka**
  - Prasa jako nośnik informacji i nauki, a także popularyzacja literatury
  - Powstawanie agencji informacyjnych (np. Agencja Reutera)
  - Rozwój literatury popularnej (kryminały, romanse itp.)
4. **Nurty w malarstwie XIX/XX**
  - a) Realizm – sceny z życia codziennego, przedstawianie niesprawiedliwości społecznej
  - b) Impresjonizm – wyraz indywidualnego postrzegania świata opartego na wrażeniu (odejście od realizmu)
    - Auguste Renoir, Claude Monet, Edouard Manet, Edgar Degas
  - c) Symbolizm – ewolucja impresjonizmu
  - d) Kubizm - geometryczna forma, rezygnacja z perspektywy
  - e) Ekspresjonizm – w formie zastosowanie żywych kolorów i kontrastu
5. **Muzyka**
  - a) Romantyzm (niemal cały XIX w.)
    - Fryderyk Chopin, Franciszek Schubert, Franciszek Liszt, Niccolò Paganini
  - b) Impresjonizm (przełom XIX/XX w.) – odejście od melodii na rzecz barwy dźwięku i wywoływanych w ten sposób emocjach
    - Claude Debussy
6. **Architektura**
  - a) Styl neoromański i neogotycki (historyzm) – nawiązanie do architektury średniowiecza
  - b) Styl secesyjny – bogactwo ozdób; motywy roślinne i zwierzęce, opływowa i falująca linia elewacji.
7. **Kultura masowa** - rodzaj sztuki o uproszczonej formie i treści, skierowany do masowego odbiorcy. Jej upowszechnienie wynikało z rosnącej zamożności społeczeństw oraz z postępu technicznego w dziedzinie przekazu (druk, fotografia, kino)
  - **Kino (Auguste i Louis Lumiere)** - 1895 pierwszy pokaz filmowy i początek kinematografii
8. **Rozwój kultury fizycznej i sportu**

- a) Gimnastyka – element edukacji szkolnej
- b) Rosnąca popularność turystyki
- c) Rozwój dyscyplin sportowych (boks, kolarstwo, piłka nożna i in.)
- d) Powstawanie klubów i towarzystw sportowych, a także organizacji o zasięgu międzynarodowym
- e) Organizacja zawodów sportowych
  - 1896 – pierwsze nowożytne igrzyska olimpijskie w Atenach
  - 1924 – pierwsze igrzyska zimowe w Chamonix